

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

OTVORENO O JAVNIM POLITIKAMA

PERIODIČNI IZVEŠTAJ NAKON 100 DANA RADA VLADE REPUBLIKE SRBIJE

Projektno sufinansiranje medijskih sadržaja od javnog značaja u Srbiji

Oblast: Pravo na objektivno i pravovremeno informisanje

30. novembar 2016. godine

Sadržaj

1. Uvod i osvrt na politički kontekst	3
Ključne teme na političkoj sceni Srbije.....	3
Najvažnije političke odluke	4
Najznačajniji događaji.....	5
Izjave državnih funkcionera.....	5
2. Zakonodavstvo i primena propisa	6
Novi propisi i odluke	6
Najava novih propisa.....	6
Pregovori o pridruživanju EU.....	7
Sprovođenje strateških dokumenata i zakona.....	7
Uloga građana.....	7
Uloga organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija	7
Sudstvo i tužilaštvo	8
3. Zaključci i preporuke.....	8
Preporuke.....	8
Zaključci	9

Ovaj izveštaj pripremljen je kao deo projekta "Real Say on Policy" uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj izveštaja je isključivo odgovornost Nezavisnog udruženja novinara Srbije i ne mora nužno odražavati stavove USAID-a ili Vlade SAD.

1. Uvod i osvrt na politički kontekst

Sufinansiranje projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja (u daljem tekstu: sufinansiranje medijskih projekata) započeto stupanjem na snagu nove medijske zakonske regulative u Srbiji u jesen 2014, a praktično od 1. januara 2015. godine, nastavljeno je u periodu prvih sto dana nove Vlade RS.

Proces je nastavljen u manje više istom ritmu, ali i sa istovetnim teškoćama, nepravilnostima i problemima koji od samog početka opterećuju realizaciju konkursa za sufinansiranje medijskih projekata. Najčešće nepravilnosti su netransparetnost konkursa, diskriminatorni konkursni kriterijumi i nezakonit način formiranja stručnih komisija za ocenjivanje medijskih projekata i nelegalno odlučivanje o raspodeli javnog novca za sufinansiranje. Posledice su veoma ozbiljne: budžetsku podršku dobijaju mediji bliski vlastima na štetu medija opredeljenih za javni interes putem objektivnog, analitičkog i nepristrasnog informisanja građana.

Takav trend ozbiljno ugrožava smisao i svrsishodnost celog sistema sufinansiranja javnog interesa javnim sredstvima, odnosno novcem poreskih obveznika.

Ključne teme na političkoj sceni Srbije

Ključne teme parlamenta – rasprava o predlozima zakona i njihovo usvajanje (npr. zakona o sprečavanju nasilja u porodici, o izmenama Krivičnog zakonika, o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, o oduzimanju imovine stečene krivičnim delima...) protiču u senci međupartijskih verbalnih obračuna, često i na samoj ivici fizičkog nasilja.

U takvoj atmosferi protekao je i inače zakasneli izbor dva člana Saveta Regulatornog tela za elektronske medije (REM). Nije izabran nijedan od dva kandidata udruženja čiji su ciljevi ostvarivanje slobode izražavanja i zaštita dece (Snežana Stojanović Plavšić i Milan Antonijević), a čija je kandidatura prethodno potvrđena na sednici skupštinskog Odbora za kulturu i informisanje. Skupštinsku raspravu o kandidatima obeležila je žestoka svađa u kojoj su poslanici vlasti i njima bliske SRS izrekli teške uvrede i diskvalifikacije na račun kandidata Stojanović Plavšić i Antonijevića. Poslanička većina vladajuće koalicije (135 glasova) za članove Saveta REM izabrala je Gorana Pekovića, kandidata nereprezentativnih medijskih i novinarskih udruženja (Društvo novinara Vojvodine, Udruženje radio-stanica RAB Srbije i Udružene radio-televizijske stanice Srbije) i Đorđa Vozarevića, kandidata Odbora za kulturu i informisanje Skupštine Vojvodine.

NUNS nije bio usamljen u oceni da je ovaj izbor obavljen sa ciljem da Savet REM-a ostane kontrolisano i netransparentno telo koje najvažnije odluke o elektronskim medijima donosi po političkoj direktivi, uporno izbegavajući ključne zadatke iz svoje nadležnosti od javnog interesa.

Ključne teme Vlade Srbije, utvrđene Programom koji je na početku mandata predstavio premijer Aleksandar Vučić, su: napredovanje u procesu pridruživanja EU; makroekonomska stabilnost i osnaživanje privrede; pravna sigurnost i jačanje institucija; osnaživanje poljoprivrede i sela; reforma obrazovanja; novi model zdravstvene zaštite; ljudska prava i socijalna odgovornost; borba protiv kriminala i korupcije.

Javno informisanje nije apostrofirano kao jedna od ključnih tema Programa Vlade, ali je premijer u svom ekspezu 9. avgusta najavio nastavak medijskih reformi, sprovođenje medijske strategije „u celini“, završetak povlačenja države iz medija, nalaženje održivog modela finansiranja javnih servisa... Govoreći o medijskim slobodama, rekao je da je to „dragoceno u civilizacijskoj i demokratskoj tekovini“, te da su „uprkos svim različitim pričama o cenzuri, autocenzuri, mediji u Srbiji u potpunosti oslobođeni svake vrste pritiska... ali, nažalost, neretko i svake vrste odgovornosti“. Obećao je premijer da će se članovi Vlade „ponašati kao i do sada, ni na koji način ne vršeći pritiske“, i dodao da uprkos tome što je „doživeo ili

preživeo i lično najveći broj besmislenih uvreda, kleveta, laži, neistina“ nikada nije tužio bilo koji medij „zato što je postupak predstavnika javne vlasti da trpe, ali naravno da imaju pravo da odgovore na to“.

Uprkos obećanju premijera, ministar unutrašnjih poslova Nebojša Stefanović, sredinom oktobra 2016, podneo je tužbu protiv glavnih urednica portala Peščanik - Svetlane Lukić i Svetlane Vuković i sociološkinje Vesne Pešić, zbog teksta objavljenog u tom onlajn mediju. Pre toga, sredinom juna, ministar Stefanović je tužio nedeljnik NIN (suđenje održano i završeno u toku pisanja ovog izveštaja).

Predstavljajući 19. novembra rezultate rada Vlade u prvih 100 dana, premijer Aleksandar Vučić je kao ključna postignuća naveo da je Srbija stabilna i na dobrom putu, da ekonomski napreduje i da je bezbednosno sigurna. Reкао je i da se Srbija nalazi čvrsto na Evropskom putu negujući dobru saradnju i sa Rusijom, Kinom, SAD i Turskom. Dodao je da su najvažnija postignuća puna fiskalna stabilnost, napredak srpske ekonomije i privredni rast koji će “do kraja godine dostići 2,8 ili 2,9 odsto”. Naveo je i poboljšanje poreske discipline (uplaćeno više novca od PDV, akciza, poreza na dohodak) i da je stopa nezaposlenosti “pala na nešto više od 15 posto”.

Primetno je bilo da premijer manje govori o konkretnim rezultatima u 100 dana rada Vlade, a više o ukupnim dostignućima Vlade od kada je on na njenom čelu. Takođe, nalik ekspozeu, dobar deo izveštaja posvetio je obećanjima o budućim rezultatima Vlade: “uspeh Vlade na kraju mandata bi bio kada bi se poboljšao životni standard građana, da Srbija bude moderna zemlja, da u svakoj godini ima rast BDP od tri odsto, da budu izgrađene stotine kilometara autoputa i hiljade kilometara drugih puteva i mostova, nove bolnice i škole, više izdvajanja u kulturu i sport, moderniju poljoprivredu”.

Ekonomski stručnjaci smatraju da je najveći uspeh Vlade u prvih 100 dana fiskalna konsolidacija: budžetski deficit je duplo manji od planiranog, što će omogućiti zaustavljanje rasta javnog duga.

Prema oceni “Istinomera”: Od 20 obećanja koje je u svom ekspozeu naveo premijer, a čija realizacija je najavljena za prvih sto dana rada Vlade, 12 je neispunjeno, pet ispunjeno, na realizaciji jednog se radi, dok za dva obećanja nije bilo moguće ustanoviti rezultate.

NUNS ukazuje na to da premijer u izveštaju o rezultatima Vlade nije pominjao oblast javnog informisanja i medijske reforme: ni reči o “nalaženju održivog modela finansiranja javnih servisa”, o sprovođenju medijske strategije „u celini“ (iako ona prestaje da važi krajem godine), o završetku povlačenja države iz medija...

Najvažnije političke odluke

Politička odluka o opstanku državne novinske agencije Tanjug zvanično nije saopštena, ali je više puta nagoveštena, posebno od strane ministra kulture i informisanja Srbije Vladana Vukosavljevića: "U razumnom roku, od mesec ili dva mi ćemo zauzeti stav u vezi situacije s Tanjugom", najavio je Vukosavljević (18.10.2016.). Nešto kasnije (14.11.2016.) na sednici skupštinskog Odbora za kulturu i informisanje ministar je rekao je da ne postoje evropski propisi po kojima država ne može da bude vlasnik novinske agencije i da je na Srbiji da proceni da li je u njenom interesu da ima agenciju, te da će konačan stav o sudbini ugašene Novinske agencije Tanjug biti zauzet za oko mesec dana. Odgovarajući na konstataciju da Tanjug, po zakonu, ne bi trebalo da postoji, ministar je najavio da će Tanjug biti i pitanje nove Medijske strategije. "Mi upravo ovih dana odlučujemo da li je Srbiji potrebno da ima pretežno vlasništvo u novinskoj agenciji i brzo ćemo znati taj stav, mada se neke konture mogu naslutiti, ali ne bih o tome u javnosti", rekao je ministar. Tanjug je odlukom Vlade prestao da radi 31. oktobra 2015. ali je nastavio da radi, koristeći državni prostor i državnu opremu, kao i javni novac. Na sednici skupštinskog Odbora za kulturu i informisanje rečeno je da je za Tanjug u devet meseci ove godine iz trezora isplaćeno 137 miliona dinara od raznih državnih organa i ustanova, među kojima su Grad Beograd, ali i Ministarstvo kulture.

Posledice najavljenog opstanka Tanjuga u državnom vlasništvu su višestruke:

- Nesprovođenje Medijske strategije Republike Srbije 2011-2016;
- Kršenje Zakona o javnom informisanju (odredbe o privatizaciji medija i privatizaciji/gašenju novinske agencije Tanjug;
- Kršenje Odluke Vlade (03.11.2015.) o pravnim posledicama prestanka rada Javnog preduzeća Tanjug;
- Nastavljanje nelojalne konkurencije na tržištu novinskih agencija kojom se direktno ugrožava opstanak privatnih novinskih agencija FoNet i Beta.

Najznačajniji događaji

Nezakonitostima i zloupotrebama u sprovođenju konkursa za sufinansiranje medijskih projekata u pojedinim lokalnim samoupravama (Preševo, Mladenovac, Zaječar, Beograd...) nastavlja se praksa samovolje i politički dirigovane raspodele javnog novca medijima bliskim vlastima.

Primeri loše prakse, za koje propisi o projektnom sufinansiranju ne predviđaju sankcije, doprinose daljem narušavanju ekonomskog položaja medija koji manje-više profesionalno rade svoj posao, a koji zbog toga, gotovo po pravilu, ne dobijaju finansijsku podršku iz budžeta lokalnih samouprava. Takvi loši primeri su i poruka drugim lokalnim samoupravama koje korektno sprovode svoje konkurse da se propisi i ne moraju poštovati.

Izjave državnih funkcionera

Ministar kulture i informisanja Srbije, Vladan Vukosavljević, izjavio je (18.10.2016.) da trenutno ne postoji plan za agenciju Tanjug koja je ugašena pre skoro godinu dana, ali da postoji plan za izradu Medijske strategije, u okviru koje će status te novinske agencije uskoro biti rešen. "U razumnom roku, od mesec ili dva mi ćemo zauzeti stav u vezi situacije s Tanjugom", rekao je Vukosavljević. Upitan na koji način se finansira Tanjug, Vukosavljević je rekao da Tanjug "postoji samostalno". "Vidim da Tanjug radi vrlo aktivno na svim poljima, to - kako funkcioniše - nije pitanje za nas", dodao je Vukosavljević.

Odluka o ukidanju Tanjuga doneta je posle neuspele prodaje tog preduzeća, u skladu sa medijskom strategijom kojom je predviđen izlazak države iz vlasništva u medijima i uspostavljanje ravnopravnog položaja medija na tržištu. Tanjug je odlukom Vlade trebalo da prestane da radi 31. oktobra 2015. Ta novinska agencija, međutim, i dalje emituje vesti, koristeći državni prostor i državnu opremu koju je koristila i pre odluke o ukidanju. Postoje ozbiljne sumnje da se Tanjug dobrim delom i dalje (nezakonito) finansira javnim novcem. Na sednici skupštinskog Odbora za kulturu i informisanje (14.11.2016.) rečeno je da je za Tanjug u devet meseci ove godine iz trezora isplaćeno 137 miliona dinara od raznih državnih organa i ustanova, među kojima su Grad Beograd, ali i Ministarstvo kulture. Ministar Vukosavljević je tada rekao da nije govorio da Tanjug nema nikakav prihod od bilo kog državnog subjekta, već da država ne finansira agenciju iz budžeta.

Nedefinisan status novinske agencije Tanjug privukao je pažnju i Evropske komisije koja u poslednjem izveštaju o napretku Srbije ukazuje da „pravna situacija novinske agencije Tanjug i njeno finansiranje moraju da se razjasne i dovedu u sklad sa postojećim zakonodavstvom“.

NUNS i pojedini medijski stručnjaci smatraju da država namerava da u svom vlasništvu sačuva jedinu novinsku agenciju na koju bi, kao i ranije, mogla da vrši direktan politički uticaj. Osim što bi se time narušio suštinski koncept medijske reforme, to bi značilo i značajno manje budžetskog novca za sufinansiranje javnog interesa u medijskim projektima.

2. Zakonodavstvo i primena propisa

Novi propisi i odluke

U periodu prvih 100 dana rada Vlade, koliko je javno poznato, nije bilo novih zakonskih i podzakonskih propisa u vezi sa projektnim sufinansiranjem medija.

Na osnovu odluka o sufinansiranju javnog interesa u oblasti javnog informisanja, konkurse za medijske projekte raspisalo je 17 opština (Vlasotince, Mionica, Babušnica, Ljig, Vladimirci, Bačka Palanka, Kovačica, Srbobran, Požega - drugi konkurs u godini, Paraćin, Krupanj, Ub, Mladenovac, Ivanjica, Trstenik, Preševo - drugi put u godini i Crna Trava). Konkurse su raspisala i četiri grada (Beograd, Novi Sad – drugi put u godini, Zaječar – ponovljen konkurs i Sremska Mitrovica – treći put u godini), kao i Pokrajina Vojvodina (poseban konkurs za izveštavanje o osetljivim grupama).

Medijska koalicija je ukazala na nezakovitosti u konkursima šest opština. Uvažavajući primedbe, konkurse su ispravile opštine Ljig, Požega i Krupanj, a odbila je da to učini opština Mladenovac. Ishod je još nepoznat za konkurse opština Preševo i Crna Trava.

Indikativno je to što Grad Beograd ni posle gotovo tri meseca od raspisavanja konkursa (05.09.2016.) nije javno saopštio ni sastav stručne komisije koja treba da oceni projekte koji će biti sufinansirani sa ukupno 90 miliona dinara. Konkurs je raspisan za medijske projekte koji treba da se realizuju u tekućoj

2016. godini!!! Do kraja godine je preostalo mesec dana, a još je nepoznato ko će, kada i kome raspodeliti najveći iznos za sufinansiranje medijskih projekata među lokalnim samoupravama u Srbiji.

Najava novih propisa

U svom ekspozeu o Programu Vlade, premijer Aleksandar Vučić najavio je nastavak medijskih reformi, sprovođenje medijske strategije „u celini“, završetak povlačenja države iz medija i nalaženje održivog modela finansiranja javnih servisa.

U ekspozeu nisu precizirani ni rokovi ni propisi na osnovu kojih će se sprovesti navedeni ciljevi izvršne vlasti. Izvesno je, međutim, da u prvih sto dana nije okončano povlačenje države iz vlasništva u medijima („ukinuta“ državna agencija Tanjug i dalje radi, a država i dalje ima udeo u vlasništvu u medijskim kompanijama AD Politika i Večernje novosti); nije konačno rešeno ni pitanje privatizacije pojedinih lokalnih državnih medija, npr. RTV Preševo).

Takođe, nije utvrđen ni održiv model finansiranja javnih servisa i RTV, tako da je nepoznato kako će se RTS i RTV finansirati u narednoj godini.

Ministar kulture i informisanja Vladan Vukosavljević je 18.10.2016. najavio da će se „u roku od mesec ili dva zauzeti stav u vezi situacije s Tanjugom“, dodajući da će to biti rešeno novom Medijskom strategijom (prva Strategija razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2016. usvojena je krajem septembra 2011). Ministar je više puta najavljivao početak rada na novoj strategiji, a jednom prilikom i da je taj posao počeo, ali medijska zajednica za sada nije uključena.

Pregovori o pridruživanju EU

Prema saznanjima NUNS-a, u posmatranom periodu nije bilo napredovanja u procesu pregovaranja u vezi sa sufinansiranjem javnog interesa u javnom informisanju, odnosno u vezi sa ekonomskim položajem medija u Srbiji. Naprotiv, smatramo da će evidentno i učestalo nepoštovanje i kršenje medijskih zakona i podzakonskih propisa u sprovođenju konkursa za medijske projekte, kao i najava opstanka države u medijskom vlasništvu (Tanjug) uzročno-posledično loše uticati na medijsko tržište, ekonomski položaj medija i novinara, medijske slobode i kvalitet javnog informisanja.

Sprovođenje strateških dokumenata i zakona

Medijska strategija (Strategija razvoja sistema javnog informisanja Srbije do 2016. godine) nije do kraja sprovedena u jednoj od najvažnijih oblasti: privatizaciji državnih medija. Država je i dalje (su)vlasnik u medijskim kompanijama AD Politika i Večernje novosti, a uprkos Zakonu i Odluci Vlade, državna agencija Tanjug nije ugašena, već naprotiv funkcioniše zahvaljujući državnim resursima – kao nelojalna konkurencija na tržištu novinskih agencija.

Odredbe Zakona o javnom informisanju i medijima (kao i odgovarajućeg podzakonskog akta - Pravilnika o sufinansiranju javnog interesa u javnom informisanju), poglavlje II Javni interes u javnom informisanju i poglavlje III Sufinansiranje projekata u oblasti javnog informisanja radi ostvarivanja javnog interesa, u praksi se sprovode na veoma kontroverzan način. S jedne strane, veliki broj lokalnih samouprava raspisuje i realizuje konkurse manje-više u skladu sa propisima. S druge strane, više od polovine

konkursa sprovodi se netransparentno, izigravanjem propisa i korišćenjem normativnih praznina i nedorečenosti, ali i grubim, očiglednim kršenjem zakona, bez ikakvih posledica.

Uloga građana

NUNS nema saznanja da je u posmatranom periodu bilo debata ili drugog vida učešća građana u donošenju propisa od značaja za projektno sufinansiranje medija.

Uloga organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija

Pojedine organizacije civilnog društva sa više interesovanja prate dešavanja u procesu projektog sufinansiranja medija i podržavaju napore da proces bude zakonit, transparentan i pravičan.

NUNS je u posmatranom periodu, uz podršku međunarodne donatorske organizacije Civil Rights Defenders izradio „Vodič za pokretanje upravnih sporova u oblasti sufinansiranja projekata za ostvarivanje javnog interesa u javnom informisanju“. Vodič je u saradnji sa Odeljenjem za medije Misije OEBS u Srbiji, javno predstavljen u najvećim gradovima (Novi Sad – 22.10; Kragujevac – 25.10, Niš – 30.10.2016.). Presentacijama su prisustvovali novinari i urednici medija i, na žalost, retki predstavnici civilnog društva. Vodič će biti predstavljen i u Beogradu sredinom decembra.

Misija OEBS u Srbiji svakako prednjači među međunarodnim organizacijama kada je reč o interesovanju za proces sufinansiranja medijskih projekata. Zahvaljujući tome, to je bila jedna od ključnih tema dvodnevne konferencije „Speak Up! Follow-up“, koja je održana 17. i 18. novembra u Beogradu u organizaciji Misije OEBS i TACSO (P2P Program EU), uz podršku Delegacije Evropske unije u Srbiji. Na posebnoj panel debati predstavljena je „Bela knjiga“ projektog sufinansiranja nastala kao rezultat monitoringa koji je sprovedla Medijska koalicija u periodu od 01.04.2015. do 01.04.2016. godine. Zaključci debate u formi preporuka treba da posluže prilikom izrade nove Medijske strategije Srbije.

Sudstvo i tužilaštvo

Zakon o javnom informisanju i medijima nije predvideo žalbu na odluke organa državne ili lokalne uprave o raspodeli sredstava za sufinansiranje medijskih projekata, pa je pokretanje upravnog spora jedini način da oštećeni mediji ostvare svoja prava.

Ne postoji pouzdana statistika o broju pokrenutih upravnih sporova povodom odluka po konkursima za projektno sufinansiranje medija, a nema ni saznanja o sudskoj praksi s obzirom da je reč o novoj oblasti u nadležnosti Upravnog suda. Saznanja NUNS-a su da su najveći broj tužbi za pokretanje upravnih sporova podneli Siti radio (14) i portal Južne vesti (4), oba medija imaju sedište u Nišu. Pravni stručnjaci ukazuju da su prednosti upravnog spora što je jednostavan i jeftin, te da ga mogu pokretati sami mediji bez advokatske podrške, a da je loše to što sporovi dugo traju i što je tema spora novost za sudije Upravnog suda.

Nije poznato da se tužilaštvo uključivalo povodom inače čestih zloupotreba u praksi projektnog sufinansiranja medija.

3. Zaključci i preporuke

Preporuke

- Treba obezbediti mehanizme koji će omogućiti najviši stepen transparentnosti celokupnog procesa: od pripremnih radnji i definisanja javnog interesa na lokalnom nivou, preko raspisivanja konkursa, izbora stručne komisija, uslova njenog rada i rezultata rada, sve do rezultata realizacije i evaluacije podržanih projekata.
- Predstavnicima građanskog društva treba omogućiti aktivno učešće u određivanju javnog interesa koji će se sufinansirati, ali i učešće u evaluaciji realizovanih aktivnosti u okviru odobrenih projekata i celokupnog procesa. Potrebno je, takođe, da im se garantuje pristup, u formi posmatrača, zasedanjima nezavisnih stručnih komisija za ocenu predloga medijskih projekata.
- Neophodno je predvideti i razraditi metod evaluacije realizovanih projekata, kako bi svi zainteresovani mogli da ostvare uvid u njihov kvalitet, ostvarene ciljeve i rezultate. Nedostatak evaluacije kratkoročno omogućava zloupotrebu konkursnog sufinansiranja, a dugoročno onemogućava podsticaj kvalitetnijim medijskim sadržajima i, pogotovo, kompleksnijim i zahtevnijim novinarskim formama i žanrovima.
- Potrebno je precizno definisati šta u sferi informisanja može biti predmet javne nabavke, a šta ne, s obzirom na činjenicu da su pojedine lokalne samouprave javne nabavke zloupotrebile za finansiranje medija i time urušile smisao projektnog sufinansiranja i celokupne i medijske reforme. Neophodno je usklađivanje Zakona o javnim nabavkama sa duhom medijskih zakona.
- Izmenama Zakona o javnom informisanju i medijima i Pravilnika o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja treba obezbediti efikasne sankcije za one organe vlasti koji krše zakone. S obzirom na nedostatak sankcija, postoji realna opasnost da će se čak i one lokalne samouprave, koje su do sada poštovalе zakon – odlučiti za njegovo kršenje.
- Treba otvoriti javnu debatu i tragati za mehanizmima kako bi se sprečile zloupotrebe prilikom kandidovanja i izbora članova stručnih komisija, odnosno kako bi se sprečila praksa da lokalne samouprave članove nezavisnih komisija za ocenu predloga projekata u oblasti javnog informisanja biraju na predlog nereprezentativnih, neaktivnih ili potpuno nepoznatih novinarskih i medijskih udruženja.

- Neophodno je da država kroz posebne programe snažno podržava razvijanje kapaciteta medija za kreiranje i realizaciju medijskih projekata, kako bi se na taj način pomogla njihova održivost i razvoj, ali i unapredio celokupan proces konkursnog sufinansiranja.
- Udruženja moraju raditi na edukaciji članova stručnih komisija kako bi adekvatno odgovorili na izazove koje im proces konkursnog sufinansiranja donosi, a to podrazumeva i razvoj znanja i veština kandidata za stručne komisije, kao i odabir onih kandidata koji imaju nedvosmislen moralni kredibilitet.
- Potrebno je predvideti precizne mehanizme za razrešavanje i definisanje sukoba interesa članova stručnih komisija, jer postojeća rešenja nisu zadovoljavajuća.
- Neophodno je da kroz izmene legislative država obezbedi precizne mehanizme i obaveze konkursnog sufinansiranja javnog interesa u oblasti informisanja na manjinskim jezicima, kako bi se izbegla konfuzija u ovoj oblasti.

Zaključci

- Najveći problemi sa kojima se suočava konkursno sufinansiranje javnog informisanja jesu nedorečena zakonska regulativa, nedovoljna transparentnost procesa, nedostatak evaluacije odobrenih projekata i samog procesa, kao i nepostojanje sankcija za organe nadležne za poslove javnog informisanja u slučaju kršenja zakona.
- Ne postoje mehanizmi koji će obezbediti da lokalne samouprave izdvajaju adekvatna sredstva za javni interes u sferi javnog informisanja, a pojedine lokalne samouprave uopšte ne raspisuju medijske konkurse.
- Evidentan je veliki broj kršenja ili mimoilaženja zakona prilikom konkursnog sufinansiranja, ali čak i ako je obezbeđena zakonitost, ne postoji odgovor na pitanje kvaliteta, pošto zakonski nije obezbeđena evaluacija procesa.
- Broj nepravilnosti u tekstu konkursa se relativno smanjuje, ali i dalje postoje brojne lokalne samouprave koje ne razumeju ili neće da razumeju suštinu konkursnog sufinansiranja, što je često vidljivo već u samom tekstu konkursa.
- Najčešći primeri propusta u tekstovima konkursa nalaze se u odeljku "kriterijumi", a najčešći cilj je da se unapred suzi broj potencijalnih aplikanata, odnosno da se favorizuju pojedini mediji.
- Evidentna je ogromna disproporcija u visini sredstava koje pojedine lokalne samouprave izdvajaju za javno informisanje, ali ove podatke treba tumačiti pažljivo, s obzirom na to da ne postoji mehanizam evaluacije, odnosno utvrđivanja efekata potrošenog novca. Naime, ne mora da znači da izdvajanje više sredstava za javno informisanje znači i automatsku dobit za javni interes, odnosno, građane.
- Izbor predstavnika nereprezentativnih i javnosti nepoznatih udruženja u stručne komisije od strane lokalne samouprave najčešće je signal za moguće neregularnosti i nepravilnosti, a po pravilu ga prati netransparentnost procesa.
- Iskustva stručnih komisija govori o, generalno niskom kvalitetu medijskih projekata, iako se može reći da je u proteklom periodu u ovoj oblasti vidljiv napredak.
- Udruženja koja imaju pravo da predlažu kandidate u stručne komisije, treba da razvijaju sopstvene kapacitete kako bi adekvatno odgovorili izazovima procesa konkursnog sufinansiranja.
- U pojedine stručne komisije imenovani su i članovi koji su bili u sukobu interesa, što je problem koji se mora sistemski i precizno rešavati.

- Bez ozbiljne promene legislativnog okruženja za konkursno sufinansiranje javnog informisanja, koje će podrazumevati otvorenu raspravu i inkluzivan pristup, nije moguće značajno unaprediti ovaj proces.
- Nepostojanje sankcija dovodi do toga da pojedine lokalne samouprave nesmetano krše zakon, u pojedinim slučajevima i više puta na isti način.
- Zakon o javnom informisanju i medijima nije na adekvatan način regulisao finansiranje informisanja na jezicima nacionalnih manjina kroz medijske konkurse, što stvara dodatnu konfuziju.

Sa jedne strane, realna je opasnost da se ugroze prava građana na informisanje na sopstvenom jeziku, a sa druge zabeležene su zloupotrebe ovog prava u cilju diskriminacije pojedinih medija ili medijskih sadržaja.

- Organ vlasti bi, prema mišljenju Ministarstva kulture i informisanja, kroz sistem javnih nabavki u oblasti informisanja mogao da plaća isključivo usluge direktnog prenosa skupštinskih zasedanja, štampanje opštinskog biltena i održavanje internet prezentacije, ali pojedini gradovi i opštine putem javnih nabavki finansiraju medije i medijske sadržaje, što je u koliziji sa zakonom.